

Fremtidens sykepleierutdanning

Kunnskapsdepartementet har varslet at dagens rammeplan for sykepleierutdanning fra 2008 skal erstattes (Norsk studentorganisasjon, 2017). En felles forskrift for helse- og sosialfaglige grunnutdanninger, samt retningslinjer (også kalt styringsverktøy) for hver enkelt utdanning skal skrives over en fireårsperiode. Retningslinjene blir førende for oppbyggingen og innholdet i utdanningene. Sykepleierstudenter er eksperter på sin egen utdanning. Sykepleierstudenter er derfor en viktig del i arbeidet med å lage nye styringsverktøy for sykepleierutdanningen. I denne resolusjonen har NSF Student samlet noen nøkkeltemaer som sikrer en sykepleierutdanning som svarer til morgendagens behov for sykepleiere.

Felles innholdsdel

I rammeplanen for sykepleierutdanningen fra 2008 står det at flere av de helsefaglige grunnutdanningene skal gjennom en felles innholdsdel. Formålet med den felles innholdsdelen er å utdanne helse- og sosialarbeidere som skal kunne samarbeide tverrfaglig innen helse- og sosialsektoren. For å nå målet mener NSF Student at det er viktig å bruke både teori og praksis. NSF Student savner en felles innholdsdel knyttet til tverrfaglig samarbeid gjennom praksis. Slik rammeplanen er formulert legges det for mye vekt på handlingskompetanse og handlingsberedskap gjennom teori knyttet til tverrfaglig samarbeid. NSF Student ser et behov for at den felles innholdsdelen balanseres mer mellom teori og praksis. Dette betyr at relevante utdanninger for tverrfaglig samarbeid som for eksempel medisin, fysioterapi og ergoterapi må integrere sine praksisstudier i en retning som stimulerer til økt tverrprofesjonelt samarbeid. Denne integreringen må finne sted hovedsakelig i de siste delene av utdanningen.

Medisinske emner + sykepleieteori og etikk = sant

Det siste året har sykepleierutdanningens innhold virkelig blitt satt på dagsorden på sykepleierelevante arenaer. Nye læringsverktøy for formidling av kunnskap har stimulert mange medlemmer til å stille spørsmål ved innholdet i dagens sykepleierutdanning. Det har spesielt vært mye engasjement rundt medisinske emner som anatomi og fysiologi. Noen medlemmer har derimot stilt spørsmål om nytten av sykepleieteori og etikk i sykepleieutøvelse.

I et historisk perspektiv var sykepleieren lenge sett på som legens «assistent». Mye av teorien som ble skrevet i lærebøkene rundt midten av det 20. århundre ble skrevet på initiativ fra legene frem til 60-tallet. På 70-tallet var en av NSF's fanesaker å gjøre sykepleierutdanningen ansett som en profesjon innen høyere utdanning. De identifiserte to utfordringer. Den ene var at sykepleie som fag stod svakt på grunn av mangel på forskning og akademisk frihet. Den andre var at utdanningen trengte å endre teorien bak selve sykepleien som utøves. Oppgaver i sykepleiefaget hadde lenge blitt basert på sykdomsdiagnosen, mye likt holdningene til datidens leger. Men for å fremme sykepleieprofesjonen måtte det brukes sykepleieteori som baserte seg på å fremme pasientens helse på en selvstendig, kritisk og analytisk måte (Mathisen, 2009, s. 182-186).

For å møte fremtidens behov i helsevesenet må sykepleiere ha kunnskap om både anatomi og fysiologi/medisinske emner og sykepleieteori. Det ene emnet kan ikke bestå uten det andre for å sikre en sterk sykepleieprofesjon. NSF Student mener derimot at den sykepleieteorien som ligger til grunn i dagens sykepleierutdanning er for lite pragmatisk. Sykepleieteoriene må knyttes sterkere opp mot praksis både i undervisning og i formidlingsverktøy for kunnskap (litteratur og e-læringsverktøy).

Treårig bachelorutdanning med fleksibel mobilitet

NSF Student mener at grunnutdanningen i sykepleie skal være en treårig bachelorutdanning. Sykepleierutdanningen skal følge gradsstrukturen, noe som vil øke Norges evne til mobilitet i henhold til Bologna-prosessen (Universitets- og høgskolerådet). Minst like viktig er økt mobilitet innenfor våre egne landegrenser. Norske sykepleierstudenter må ha mulighet til å flytte på seg under utdanningen. For å oppnå dette må sykepleierutdanningene i Norge være mer enhetlige. Det vil si at emnene som studentene skal gjennom er satt opp i lik rekkefølge gjennom sykepleierutdanningene i Norge. NSF Student mener at sykepleierutdanningene må bli mer enhetlige, men vi er ikke mot akademisk frihet, tvert imot. Institusjonene som tilbyr sykepleierutdanning i Norge skal ha mulighet til å utforme de enkelte emnene slik de vil. Så lenge studentene tilegner seg den nødvendige handlingskompetansen og handlingsberedskapen som er forventet av styringsverktøyet for sykepleierutdanning, støtter NSF Student dette så lenge evnen til mobilitet ivaretas.

Kvalitetssikring av sluttkompetanse

For å sikre at sykepleierstudenter har den kompetansen og beredskapen som forventes ved endt utdanning mener NSF Student at nasjonale avgangseksamener skal innføres for alle som utdanner seg til sykepleiere i Norge. Avgangseksamenene vil være en kvalitetssikring på at de nyutdannede sykepleierne har den handlingskompetansen og handlingsberedskapen som er forventet knyttet til styringsverktøyet for sykepleierutdanningen. NSF Student mener at de nye styringsverktøyene skal inneholde sluttkompetansebeskrivelser som setter krav til hva sykepleierstudentene skal kunne ved endt utdanning. Sluttkompetansebeskrivelsene må være forpliktende overfor utdanningsinstitusjonene. Sluttkompetansebeskrivelser vil sikre at sykepleierne som utdannes i Norge har den samme kompetansen og beredskapen.

NSF Student mener at:

- Felles innholdsdel for helse- og sosialfaglige utdanninger må legges opp til både teori og praksis sammen med studenter andre relevante utdanninger.
- Medisinske emner kombinert med pragmatisk sykepleieteori gir den beste utøvelsen av sykepleie.
- Sykepleierutdanningen skal være en treårig bachelorutdanning som sikrer mobilitet nasjonalt og internasjonalt.
- Nasjonale avgangseksamener skal innføres for å sikre et minimumskrav av handlingskompetanse og handlingsberedskap knyttet til styringsverktøy for sykepleierutdanningen.
- De nye styringsverktøyene skal inneholde forpliktende sluttkompetansebeskrivelser

Mathisen, J. (2009). Sykepleiehistorie, ideer— mennesker— muligheter. Oslo: Gyldendal Akademisk

Norsk studentorganisasjon. (2017). Programgrupper for utarbeiding av nasjonale retningslinjer for helse og sosialfagutdanningene

Universitets- og høgskolerådet. Bologna-prosessen. Hentet fra: <http://www.uhr.no/internasjonalt/bologna-prosessen>